

Berntsen: Naar det Mindretal i Udvalget, hvortil jeg hører, ikke har fundet Anledning til at genoptage noget af bore Vædringsforslag fra Sagens 2den Behandling, er det ikke, fordi vi ere fuldt tilfredse med Lovforslaget i den Skikkelse, det fik her i Tinget ved 2den Behandling; men vi maa selvfølgelig respektere Flertallets Dom, og vi ønske fra vor Side ikke at trække denne Forhandling i Langdrag, vi ønske tværtimod, at denne Sag saa hurtig som muligt maa komme til Behandling i det andet Ting, for at vi kunne erfare Landstingets Mening om den. Der vil jo sikkert derefter blive Lejlighed til at drøfte denne Sag nærmere her i dette Ting. Naar jeg derfor agter at stemme for Lovforslagets Vedtagelse i Dag, ligesom jeg anbefaler mine ærede Meningsfæller at gøre det samme, er det, fordi jeg betragter det som et Forhandlingsgrundlag, som jeg ønsker der til syvende og sidst maa opnaas Enighed om mellem de forskellige Lovgivningsfaktorer. — Jeg skal tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger til adskillige af de Vædringsforslag, der foreligge, særlig fra den højtærede Kultusminister, og jeg skal da allerførst omtale Vædringsforslaget Nr. 37, der gaar ud paa at sætte forskellige Regler for de Fag, der skulle undervises i i Købstadskolen og Landsbyhskolen. Den højtærede Minister udviklede før meget omhyggelig, hvor stor Forskel der var paa de Fordringer, der stillede i By og paa Land. Jeg skal dertil sige, at for mig stiller Sagen sig saaledes, at jeg ønsker ikke, der i Loven skal staa andet hverken for Byernes eller Landets Vedkommende end det Minimum, Staten kræver, med Hensyn til den opvoksende Slægts Undervisning. Derimod vil jeg overlade saa meget som muligt til Kommunerne, lade dem selv bestemme, hvorvidt de kunne magte, at der optages flere Fag, og hvorvidt de i det hele taget ønske nogen større Udvidelse af deres Skolevæsen ud over, hvad Staten kræver. Det er mig om at gøre, at det maa staa klart for enhver Borger i Landet, hvad det er Staten kræver af ham med Hensyn til hans Børns Undervisning. Hvis det ikke sker, hvis det skal være overladt til de forskellige Kommuner at bestemme det i By og paa Land, vil det til sidst næsten være umuligt at drive Privatundervisning og private Skoler, thi det

staaer da uklart for alle, hvad det er, Staten egentlig til syvende og sidst kræver. Derfor ønsker jeg bestemte Regler i Loven, der foreskrive, hvad det er Staten kræver, at ethvert Barn skal præstere for at udskrives af Skolen, og i øvrigt overlader jeg trygt til Kommunerne selv at sørge for Resten. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om Skolekommissionernes Sammensætning udtalte den højtærede Minister en Betslæggelse over, at dette Forslag, som han her har stillet, ikke har mødt større Sympati i Udvalget. Jeg skal for mit Vedkommende erkende, at den højtærede Ministers Forslag er et imødekommende Skridt mod det Standpunkt, jeg og mine Meningsfæller indtog ved Sagens 2den Behandling, idet vi jo ogsaa holdt paa, at her ikke var Anledning til at forbigaa de kommunale Raad, men at de maatte have Lejlighed til i Fremtiden at besætte mindst Halvdelen af Pladserne i Skolekommissionerne. — Der er dog andre Ting at bemærke ved dette Forslag. Den højtærede Minister holder for fremdeles paa, at Præsten skal være selvskreven Formand for Skolekommissionen, og det ønsker jeg ikke. Den højtærede Minister udtalte, at han ikke kunde se, det var stemmende med Præstens Værdighed at sidde som hvad han kaldte Værdighedsmand i Skolekommissionen. Denne Udtalelse lød for mine Øren som en Røst fra før 1848. Jeg synes, den er lidt gammel-dags denne Betragtning. Jeg kan ikke se, det er nogen Krænkelser af Præstens Værdighed, at han, for saa vidt han skal være Formand for Skolekommissionen, maa vælges dertil. Jeg synes, det maa være svært for ham at holde paa sin Værdighed, hvis han er født Formand, og udsætter sig for, at saa godt som hele Skolekommissionen er imod ham. Jeg tror, den sande Værdighed mere vil finde sit Udtryk deri, at han sidder i Skolekommissionen med den Tillid, dens Medlemmer vise ham, og kun, for saa vidt han har Flertallets Tillid, beklæder Posten som Formand. Jeg synes, det er at tillægge den akademiske Dannelse altså en Betydning, at man vil anfse det for en Krænkelser af Præstens Værdighed, at han sidder i Skolekommissionen med en Gaardmand eller Husmand som Formand. Sæt nu, at denne Gaardmand eller Husmand er fuldt ud kvalificeret til at varetage denne